

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sămbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Asasinarea Regelui din Grecia.

Sibiu, 21 Martie n.

Se va fi îngrozit întreaga lume cultă, când a primit știrea, că Regele Georg al Greciei a fost ucis, Marți după amiază, pe stradele orașului Salonic, — cucerit nu de mult dela Turci, prin vitejia trupelor grecești. Și primul gând al fiecăruia va fi fost la început acela, că Regele Georg al Greciei a fost omorât de mâna ucigașă, ori a unui Turc, care nu se putea împăca cu gândul, că frumosul oraș Salonic să nu mai fie acum turcesc, ci grecesc, ori a unui Bulgar, supărat, că orașul Salonic e grecesc, și nu bulgăresc. Pentru că e grozav de mare lăcomia Bulgarilor după teritoriu!

Amănuntele sosite prin fir telegrafic despre tragicul sfârșit al Regelui Georg din Grecia ne spun însă, că celce a descărcat revolverul asupra acestui domnitor și l-a ucis, nu e Turc și nu e Bulgar, ci este Grec, dar un Grec depravat, poate că nu în toată firea, un om deci, care nu e în stare să-și dea seamă despre gravitatea faptei sale mișelești.

Nu o mână streină a tăiat firul vieții Regelui Georg al Greciei, ci mâna unuia dintre aceia, cari înainte cu cincizeci de ani cu mare însoțire l-au ridicat pe Georg I. pe tronul din Atena, pentru a le fi domn și stăpân, cari însă în curs de cincizeci de ani numai griji, supărări, și oțene au știut se aducă domnitorului lor, adus din țară depărtată!

Regele Georg al Greciei n'a fost un domnitor fericit, pentru că nu era popular, nici el, nici casa sa domnitoare. Credea însă, că acum are se devină foarte popular, după ce i-a succes, pe urma războiului cu Turcii, să mărească în mod însemnat teritoriul țării sale, căzind în stăpânirea sa și cele două orașe frumoase și însemnate turcești: Sa-

lonicul și Ianina; dar eată, că tocmai când își vedea visul realizat, o mână păgână îi pune capăt vieții și îl răpește de fericirea de a se putea bucura acum în tihnă de roadele înțeleptei sale conduceri de stat și ale domniei purtate în mijlocul multelor și marilor greutăți interne, pe cari a avut totdeauna să le învingă, timp de jumătate de veac!

Regele Georg al Greciei s'a născut la anul 1845 în Copenhaga, capitala Danemarcei, și a fost al doilea fiu al regelui Cristian IX din Danemarca, e deci frate cu actualul rege danez. Numele său din botz a fost Wilhelm, dăcând a fost chemat din voința poporului grecesc pe tronul din Atena, și a fost încoronat ca rege al Grecilor, în Octomvrie 1863, a primit numele Georg I. La anul 1868 s'a căsătorit cu principesa Olga, fiica marelui duce Constantin Nicolaevici, unchiul actualului țar rusesc, și din căsătoria sa cu ea a avut cinci fii și o fată: pe Constantin, acum urmaș al tatălui său, pe Georg, Nicolae, Andrei și Cristian, apoi pe Maria, măritată după Georg Nicolaevici, mare duce rusesc.

Amănuntele despre tragicul sfârșit al Regelui Georg al Greciei sunt următoarele:

Decând se afla în Salonic, Regele Georg al Greciei făcea în fiecare zi primblări pe stradele acestui oraș cucerit dela Turci. Regina Olga l'a făcut atent înainte de a pleca pe câteva zile la Ianina, că în oraș necunoscut și de nou cucerit e lucru periculos să se primble. Domnitorul nepăzit de nime; dar Regele Georg a liniștit-o cu asigurarea, că populațiunea orașului s'a împrietinit cu noua situație, îl primește și îl salută cu însoțire totdeauna când iasă la primblare. Regina cu toate acestea a luat măsuri, ca în apropierea regelui să se afle totdeauna și câțiva jandarmi.

Regelui Georg nu i-a convenit lucrul și a ordonat, ca afară de adjutantul său, nime să nu-l însoțească, când iasă la primblare. Așa a eșit el și Marți d. a. la orele 5, din locuința fiului său Nicolae, care e comandantul trupelor grecești din acest oraș, însoțit numai de adjutantul său, pentru ași face primblarea obicinuită. Vorbea cu adjutantul său despre cucerirea Ianinei, despre vitejiile trupelor grecești, lucruri foarte binevenite pentru jubileul său de cincizeci de ani de domnie, și pe urmă despre vizita pe care avea de gând să o facă în ziua următoare unui mare vas de război al Germaniei, care se afla pe malul Salonicului, — când deodată apare înaintea lui figura unui om depravat, care scoate din buzunar revolverul, și dela o distanță de doi pași descarcă arma asupra regelui, care rănit de moarte, — pentru că glonțul îi nimerise inima, — cade în brațele adjutantului său. În momentul acesta au sosit și câțiva soldați, cari au pus pe Regele Georg în trăsura și l-au dus la spital, iar adjutantul a prins pe ucigaș de grumaz și se lupta cu el, ca să-i scoată revolverul din mână, iar apoi l-a dat pe mâna jandarmilor.

Înainte de a ajunge la spital, Regele Georg al Greciei și-a dat suflul în trăsura, cu un lung oftat. Avisat despre cele întâmplate, a sosit în fugă mare și principele Nicolae la spital, unde a aflat dela medic, că tatăl său a adormit în Domnul, înainte cu un efort de ceas. Principele Nicolae a eșit apoi afară din sala în care se afla corpul neînsoțit al tatălui său și chemând pe toți ofițerii în jurul său, le-a comunicat tragicul sfârșit al Regelui Georg și i-a provocat pe toți se jure credință și supunere noului rege al Greciei: Constantin I. Toți au erupt în strigăte de: „trăiască regele Constantin”.

Asasinul a fost dus de jan-

darmi la poliție, unde i s'a luat numai decât interogatoriul. A spus că-l cheamă Alexandru Schinas, și că de aceea a ucis pe Regele, fiindcă nu i-a dat bani destui, când i-a cerut. Altădată a spus, că el e socialist. Peste tot asasinul face impresia unui om, care nu e normal.

Despre tragica întâmplare a fost încunoștiințată numai decât Regina Olga și principele Constantin, actualul Rege, la Ianina, unde se aflau de câteva zile. La Atena apoi, capitala Greciei, știrea despre omorârea regelui Georg a sosit Marți sara, pe la orele 9. Întreaga populațiune a plecat înspăimântată spre palatul ministrului-president, ca se audă adevărul, unde a aflat apoi trista știre confirmată de însuși ministrul-president, care a eșit pe balcon și cu lacrimi în ochi a comunicat mulțimii următoarele: „Majestatea Sa a căzut jertfă unui atentat în orașul Salonic. A murit”. Imediat au fost arborate pretutindenea steaguri negre.

Toți domnitorii și toate guvernele și-au exprimat condolențele prin telegrame.

Banca generală de asigurare.

Astăzi se va ține prima adunare generală ordinară a noii noastre societăți de asigurare, care cu 31 Decemvrie 1912 și-a încheiat primul an de activitate.

Anul trecut a fost pentru banca noastră de asigurare, un an în toate privințele greu. Cu toate acestea l-a trecut cu destul succes, — și ceice au înțeles mai bună pentru afacerile unei bănci de asigurare, mărturisesc, că rezultatele ajunse sunt mulțamitoare.

Am primit și noi raportul anual al băncii de asigurare și din acest raport am constatat în primul rând stăruința conducătorilor de a face din noua întreprindere o instituțiune solidă și de folos pentru popor. E o stăruință frumoasă aceasta, care trebuie răsplătită prin aceea, că și publicul nostru să o îmbrățișeze cu interes.

Avem cunoștință, că și până acum noua noastră bancă a făcut servicii reale și mulțumitoare clientelei ei, despăgubind cu dreptate pe cei păgubiți. Chiar și consistorul

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

1. *Coșulețul cu flori.* Coșulețul cu flori este o istorisire cu conținut moral, — plină de cele mai frumoase și mai folositoare învățături. Cartea aceasta este o traducere din limba germană după vestitul povestitor al tinerimii *Christof von Schmid*. Istoria se petrece în țara nemțească, se potrivește însă și cu împrejurările din țara noastră.

a) Cuprinsul e următorul: Iacob Rode, un băiat sărac, dar cuminte și onest, venise să învețe horticultură în grădina contelui de Eichburg. În scurt timp darurile alese ale sufletului său, îi câștigă bunăvoința stăpânului său. Contele îi încredințează diferite ocupațiuni în castel și îl ia cu sine în călătoriile ce le întreprinde în capitala țării și prin alte părți. La reîntoarcere contele se gândește să-i răsplătească serviciile credincioase. Iacob ar fi putut ușor ajunge intendental palatului din capitală, dar — după cum se exprimă el într'alt loc (p. 71) — „toate plăcerile lumii îi lasau inima deșartă! De aceea bu-nul om se mulțamește a duce o viață liniștită la țară, trăind lângă Eichburg pe o mică moșioară a contelui, Iacob se căsătorie la Eichburg, și trăiește cu soția sa mai mulți ani în căsătorie fericită. Moartea so-

ției sale îi cauză o durere nespuse de mare. Rămăs fără de ajutor, și fiind el și cam bătrân, singura lui mângâiere îi era unica sa fiică Maria. De acum înainte altă grijă nu avea, decât ca să-i dea tinerii sale fiice o educațiune corespunzătoare principiilor morale. Maria în scurt timp se făcu o gospodină de model. Ea ajută tatălui său și la cultivarea grădinei; oarele ce le petrecea în grădina erau cele mai plăcute, căci înțeleptul tată făcea munca ușoară și plăcută prin convorbiri instructive. Bucuria fiicei sale pentru flori o îndreaptă către un scop mai înalt. Primele ore ale dimineții le petreceau amândoi în grădina — în contemplățiuni religioase. Acolo o învăță el să cunoască pe Dumnezeu, o învăță cum trebuie să se facă adevărată rugăciune. Florile îi le prezintă ca tot atâtea simboale ale virtuților fiecești, anume: Zambila-icoana smereniei, crinul-icoana nevinovăției, trandafirul-simbolul rușinării etc., pretinzând dela ea să urmeze acestor virtuți, pentru că numai atunci va putea fi fericită, atât în viața aceasta, cât mai ales în viața cealaltă. Sub ochii priveghitori ai unui părinte atât de înțelept și plin de iubire, Maria creștea și se desvolta între florile grădinei, — înflorind ca un trandafir, nevinovată ca un crin, modestă ca o zambila și plină de speranță ca un pom în toată înflorirea (Cap I.). Iacob și Maria trăiau mulțumiți pe moșioara contelui, fiind plini de venerațiune, iubire și recunoștință către nobilii lor binefăcători. Maria prin purtarea ei în curând

se distinge între toate fetele din castel; ea se duce zilnic la castel, ducând tinerei contese Amalia câte un buchet de flori. De ziua nașterii Amaliei, Maria îi oferi ca dar un frumos „Coșuleț cu flori”. Pentru acest frumos prezent Amalia îi dăruie Mariei o rochie frumoasă, și dorea s'o aibă întotdeauna pe lângă sine. Această distincție îi atrase numai ura camerierei. Cameriera Enrieta, din cauza rochiei — mai ales însă de teamă să nu-și piarză serviciul — nutria o ură neîmpăcată față de Maria (II.). Dar în lumea aceasta toate sunt deșertăciune, nestatornicie domnește pretutindenea; — soartea bunilor oameni se schimbă în spre rău. Peste Iacob și Maria vin o mulțime de nenorociri și suferințe. În toate aceste întâmplări nenorocite ei nu văd decât voința și bunătatea lui Dumnezeu. Ei se încred în providința divină, fiindcă își ziceau: „Dzeu conduce pe oameni prin suferințele bucurii curate și durabile”. Maria e acuzată, că a furat inelul contesei. Din cauza aceasta Iacob și Maria trebuie să sufere lanțurile grele ale închisorii. Maria este dusă înaintea judecătoarei. Aici, Enrieta, vrăjmașul ei de moarte, pune mărturie mincinoasă în contra ei.

Toate amenințările și toate promisiunile judecătorului nu folosesc nimica.

Maria rămâne credincioasă adevărului, mărturisind că ea nu a luat nici n'a văzut inelul. Judecătorul pronunță sentința: Maria avea să fie închisă pe viață,

iar bătrânul Iacob alungat din serviciul contelui. Contele amelioră pedeapsa prin aceea, — ca Maria și tatăl ei să fie goști peste hotarele ținutului său. Aprodul îi conduce, până es din ținutul contelui. Ei pleacă în lumea largă să-și caute un adăpost. Altă avere nu aveau decât coșulețul cu flori, pe care răutăcioasa Enrieta îi l-a fost dat înapoi Mariei, când ea părăsi castelul. Înainte de a părăsi aceste locuri iubite — mulțimesc lui Dumnezeu pentru toate binefacerile primite, și se încredințează proniei lui, fiind convinși că Dumnezeu îi va ajuta. Ajutorul lui Dumnezeu nu întârzie, căci chiar în acel moment trece pe acolo un vechiu amic al lui Iacob. Acesta îi dă un baston de călătorie și câțiva bani pe cari îi avea la el, apoi îi mângâie și întărește cu cuvintele: „Onoarea durează foarte mult, și cine se încrede în Dumnezeu, pe acela El nu-l părăsește”. În lunga lor pribegie ei se luptă cu tot felul de mizerii. Iacob pe drum se îmbolnăvește; e luat și dus la o casă țărănească de munte. Bunii țărani îl îngrijesc până se face sănătos, iar după înșănătoșare nu-l mai lasă să plece dela ei (III.—IX.) Iacob și Maria duc o viață plăcută și liniștită în locuința dela brazi. Aici petrec 3 ani de zile, — cultivând grădina din apropierea casei. (X.) Iacob începea să slăbească, el simțea că n'o să mai trăiască mult. Ultimele zile ale vieții sale le întrebuințează pioul tată spre a mângâia pe fiica sa, și a o sfătui ca să se păzească de amăgirile lumii. „Silește-te să rămâi pioasă, gândește-te

nostru arhiepiscop, care își are asigurate edificiile mai mari (ce care nu le poate ține la fondul său de asigurare) la aceasta bancă, a avut prilej să se convingă de promptitudinea și culanța băncii noastre de asigurare. Anume, ivindu-se la începutul lui Februarie a. c. foc la unul din edificiile fondului seminarial, care a cauzat o pagubă destul de considerabilă, banca de asigurare a restituit imediat și cu bunăvoință întreaga sumă de pagubă constatată.

Prin astfel de proceduri, banca se face vrednică de sprijinul ori cui. O recomandăm în atențiunea cetitorilor și conducătorilor poporului nostru.

Dr. Ioan Mihu și „Ardeleana“.

Despre serviciile mari, pe cari le-a adus „Ardeleni“, institutului de credit și economii din Orăștie, distinsul fruntaș al neamului nostru, domnul Dr. Ioan Mihu, serie domnul Ioan J. Lăpedatu următoarele în monografia „Ardeleni“, despre care am făcut pomenire în numărul trecut:

„A preciza rolul ce l-a avut și serviciile mari ce acest bărbat a adus institutului „Ardeleana“ în lunga sa activitate, măturism e un lucru pe cât de plăcut, pe atât de greu. — Căci chiar și acela, care a avut prilej să urmărească din cea mai nemijlocită apropiere și din cele mai autentice izvoare activitatea, ce acest bărbat a depus în serviciul „Ardeleni“, chiar și acela numai cu greu va putea reda icoana fidelă a acestei fericite activități omenești, atât este ea de bogată în fapte, idei și credințe tari. Petruca trebuie să se știe, că Dr. Ioan Mihu nu a fost numai director de bancă, ci a fost și bărbatul cu vederi largi, cu răbdare mare și stăruință de fier, care ani de zile, încet, sigur și fără zăbavă — a pus cărămidă lângă cărămidă, pentru ca să ridice acea operă reală care a crescut, s'a dezvoltat în și prin „Ardeleana“. Celce va studia lucrările sale, rezultatele și succesele ce le-a avut, se va convinge că instituțiunea ce a servit, „Ardeleana“ noastră de astăzi, a prins viață, putere și mărire din însuși ființa primului director. — A preciza deci activitatea lui Dr. Ioan Mihu, însemnează — fără exagerare — a scrie trecutul „Ardeleni“ în cei dintâi șasesprezece ani ai existenței sale. Și aici e greutatea problemei noastre, cari vom scoate din aceasta îndelungată și rodnică activitate numai ideile și mijloacele, prin cari a ajuns la frumoasele sale succese. Simțim că e greu și dacă cu toate acestea ne încumetăm a o face, este credință, că aceea ce nu vom izbuti să redăm noi în acest capitol restrâns, o vor întregi paginile acestei publicațiuni, din cari — o mână mai dibace și un ochi mai ager — va putea construi și mai bine opera săvârșită de primul director al „Ardeleni“.

Opera săvârșită de Dr. Ioan Mihu la „Ardeleana“ se arată singură: un institut financiar mare și puternic, prin care și în jurul căruia a crescut și a înflorit o viață economică, culturală și socială dintre cele mai prielnice pentru poporul român din Orăștie și ținutul el. În fața acestei opere pozitive, se va întreba ori și cine, cari au fost ideile, calitățile și mijloacele prin cari a putut ajunge primul director al „Ardeleni“ la asemenea rezultate? După noi baza acestor mari succese a fost ideea lămurită ce a avut-o din capul locului asupra misiunii unui institut de credit și special a

unui institut de credit românesc, credința sa tare în reușita scopurilor ce le urmărea și munca sa devotată, devotată în cel mai nobil înțeles al cuvântului, pentru sine pururea desinteresată.

Ideea fundamentală a credinței sale a depus-o în apelul său privitor la înființarea institutului, când zicea cu toată dreptatea: „Nu vom putea face nici un pas serios spre civilizațiune, dacă nu ne vom pune înainte de toate un fundament solid la progresul economic“. Iar pentru a înlesni acest progres pentru românii din Orăștie și ținutul ei, tot dânsul dă de știre și chiamă pe toți cei de seamă să facă un institut de credit, căruia să-i asigure caracterul românesc prin aceea, ca acționarii săi să fie numai români. „Ardeleana“ deci era — după dânsul — mijlocul cel mai potrivit pentru progresul economic, pe temeiul căruia voia să clădească și progresul nostru cultural și social, civilizațiunea noastră. Și credința aceasta nu și-a schimbat-o niciodată. Pentru Dr. Ioan Mihu „Ardeleana“ a fost totdeauna mijlocul pentru ajungerea unui scop bine determinat: progresul economic și cultural al poporului său. La acest mijloc și în serviciul acestui scop s'a angajat cu toată mintea și cu tot sufletul său. S'a angajat însă desbrăcat de orice interes personal. S'a angajat nu pentru a-și face situații și beneficii, de cari totdeauna a avut groază, și pe cari le-a respins, chiar și atunci când nu drept i s'a oferit — ci pentru ca prin „Ardeleana“ să realizeze scopul suprem al activității sale, progresul nostru economic și cultural.

Dar Dr. Ioan Mihu înțelese, că pentru ca „Ardeleana“ să poată fi un mijloc eficace întru înlesnirea progresului economic și cultural al poporului nostru, ea însăși trebuie să fie un institut financiar consolidat și cu putere. Drept aceea ținta lui supremă era, ca pe de-o parte să ridice „Ardeleana“ ca putere financiară, pe de altă parte cu ajutorul ei să realizeze problemele economice și culturale pentru înaintarea poporului său. Din aceste două puncte de vedere — credem noi — trebuie dar să se urmărească activitatea lui Dr. Ioan Mihu în serviciul „Ardeleni“.

Ca institut financiar, „Ardeleana“ găsește în Dr. Ioan Mihu nu numai un om de muncă, un om absolut desinteresat pentru sine, ci și un om cu o adevărată cultură, temeinică și sistematică, în afacerile de bancă. Deja curând după anul 1885, când oamenii de specialitate ne lipseau cu totul, Dr. Ioan Mihu se dovedește ca un stăpân desăvârșit al teoriei și practicii de bancă, un om în clar cu toate principiile moderne după cari se conduce un institut financiar. El ne-o spune deja atunci — și actele ce se află în arhiva institutului sunt o dovadă eclatantă despre aceasta, — că principiul mobilității trebuie să determine toate afacerile unei bănci, care administrează depozite; că esențialul pasiv nu trebuie privit ca un izvor permanent și exploatabil de credit, ci mai mult ca o rezervă de credit; că un institut solid trebuie să se îngrijască de rezervă de efecte, chiar și cu rizicul de a-și reduce prin aceasta câștigul; că augmentarea rezervelor este politica cea mai cuminte ce o poate face un institut de bani și că menținerea capitalurilor proprii în proporție corespunzătoare cu capitalurile străine ce administrează un institut, este cea mai de frunte datorie a conducătorilor conștienți ai unei bănci. Ne spune mai departe, că arta de a conduce un institut constă și în priceperea de a

plasa în mod proporțional și rațional averea institutului, căci modul cum se plasează această avere înărușește asupra reputației și solidității lui și că nu câștigul cu orice preț trebuie să fie considerați determinantă pentru un conducător serios de bancă, ci consolidarea întreprinderii sale.

Pătruns de asemenea principii și în vecinică preocupare de o administrație internă din ce în ce mai bună, a condus Dr. Ioan Mihu „Ardeleana“ timp de 16 ani. Rezultatele ce le-a obținut se arată în progrese normale și constante. Cifrele adeseori le-a jertfit progresului încet și sigur, și anii cât a stat în fruntea institutului vor rămâne pe veci o clasică dovadă a tăriei cu care Dr. Ioan Mihu știu să-și îndeplinească chemarea sa de adevărat conducător de bancă. Raportul său din 25 Decembrie 1893 ne arată, că institutul prin tendința puțin îndreptățită a unor de aurca afacerile cu credite străine, ajunsese în situațiune, care — pentru un om de vederi severe ale lui Dr. Ioan Mihu — se părea îngrijitoare. Atunci directorul institutului pune la cale o samă de reforme, menite a restabili echilibrul financiar și după o muncă strădălnică de doi ani de zile face rânduiala. Și noi ceiea așteptăm astăzi acest pas hotărât al unui director de bancă, care dacă nu din alt motiv, cel puțin pentru creditul de care însuș se bucură, ar fi putut renunța la măsurile lui severe, ne întrebăm: câți dintre noi ar fi capabili — în zilele noastre de întrecere nebună — de-o asemenea jertfă a ambiției proprii? Desigur foarte puțini.

În chipul acesta lucrează Dr. Ioan Mihu la dezvoltarea financiară a „Ardeleni“, lucrează încet și sigur. Nu se priește în nimic. Lucrurile mari le facea totdeauna cu lungă pregătire și când și-a adunat însuș ce are de lipsă. Și ca rezultat al acestor străduințe, la despărțirea sa de la conducerea „Ardeleni“ lasă un institut cu un capital social de o jumătate de milion de coroane, cu fonduri proprii de 350 de mii și cu active de trei milioane și jumătate, un institut care ocupă locul al treilea între băncile românești.

Dar pe cât de meșter s'a arătat Dr. Ioan Mihu în conducerea financiară a „Ardeleni“, pe atât de mare s'a dovedit în folosirea mijloacelor ce i le dădea ea în scopul progresului economic, cultural și social al poporului nostru.

Nu ne e ertat a pierde din vedere — zicea dânsul în unul din rapoartele sale către adunarea generală — că institutul nostru nu este înființat exclusiv în interesul acționarilor, ci și în interesul poporului. De acest popor a purtat totdeauna cea mai părintească îngrijire. Preocupățiunea sa cea mai de frunte a fost să procure prin mijlocirea „Ardeleni“ poporului nostru credite din ce în ce mai ieftine. În scopul acesta stăruința năcetat — o stăruință aproape neîntreșurată — să se reducă cametele la împrumuturi peste tot. Cere aceasta chiar și cu rizicul de a se reduce profitul. În săruința sa însă se înalță nește cu multe greutăți: oameni și împrejurări dificile, pe cari, însă — prin o întocmire bună a afacerilor „Ardeleni“ — le învinge și ajunge deja la cinci ani dela înființarea institutului să procure poporului credite în condițiuni absolut favorabile și să contribuie în chipul acesta la propășirea sa economică. Sub conducerea lui Dr. Ioan Mihu „Ardeleana“ ajunge un izvor de credit ieftin și căutat în ținutul Orăștiei.

În tendința sa de a veni în ajutorul poporului în scopul propășirii sale econo-

mice, Dr. Ioan Mihu nu se mulțamește numai cu mijlocirea creditelor efine, ci caută și alte mijloace prin cari să se ușureze și mai mult această propășire. Astfel din prilejul împlinirii de zece ani dela înființarea „Ardeleni“ făurște și mai târziu și realizează ideea unei „Reuniuni economice“ în Orăștie, pe care — la insistența sa — institutul o și donează cu un fond de cor. 10.000. Această Reuniune economică, care prin o acțiune culturală și morală avea să secundeze pe „Ardeleana“ în misiunea sa economică, — e opera lui Dr. Ioan Mihu. Dânsul i-a pregătit lucrările pentru înființare, i-a redactat statutele, i-a mijlocit aprobarea la forurile competente și a lucrat în fruntea ei ca președinte timp de câțiva ani, timpul cel mai bogat în activitate, când Reuniunea susținea cea mai întinsă propagandă prin foaia sa „Bunul econom“. În cadrele acestei Reuniuni și prin alte multe ajutoare: stipendii pentru economi și industriași etc. a săvârșit Dr. Ioan Mihu, ajutat de puterile materiale ale „Ardeleni“, o frumoasă și succasă acțiune pentru propășirea economică a poporului nostru, acțiune care va rămâne pentru totdeauna un titlu de onoare pentru trecutul său.

Și mai mult decât pentru acțiunea de propășire economică, a folosit Dr. Ioan Mihu forțele și mijloacele „Ardeleni“ pentru înaintarea culturală și socială a poporului nostru. Pe acest teren apare ca un mare om de bine. Deja din primul an al existenței „Ardeleni“, din 1886 își îndreaptă privirile spre instituțiunile noastre culturale: bisericele și școala din Orăștie, căreia îi cedează chiar și cea dintâi — modestă de tot — sumă de ajutor, ce stetea la dispoziție, punând bază fondului pentru ajutoarea copiilor săraci de școală. De aci încolo aproape toate sumele de cari dispunea „Ardeleana“, se distribuiau pentru scopuri culturale și sociale. La insistența directorului Dr. Ioan Mihu se pune bază la două fonduri — pentru cele două protopopiate române din Orăștie, — fiecare de câte cor. 2000, cari au fost predate întregi destinațiunii lor deja în 1897. Tot asemenea pune bază și adună un fond de cor. 4000 pentru casina română, pentru cor și altele. Dar între toate acestea momentul cel mai însemnat în acțiune și sprijinul de interes cultural, dat prin mijlocirea „Ardeleni“ a fost și va rămâne „fondul Ardeleana“ închinat bisericii gr.-or. române din Orăștie, pentru scopuri școlare și culturale. Ideea acestui fond este paternitatea exclusivă a directorului Dr. Ioan Mihu, care deja în 1888 propune să se modifice statutele în sensul, ca jumătate din interesele fondului de rezervă (2%) să se transpună în fiecare an bisericii gr. or. române din Orăștie cu îndatorirea ca $\frac{3}{4}$ părți a acestora să le poată folosi pentru scopuri școlare, iar $\frac{1}{4}$ parte să le adauge la capital. În urma acestui act — care a asigurat pentru totdeauna existența școlii române din Orăștie a transpus bisericii susținătoare a școlii cu totul considerabilă sumă de aproape cor. 70.000. Se înțelege însă, că sprijinul dat prin „Ardeleana“ pe terenul cultural nu se mărginește aci. Nu este școală în tot ținutul Orăștiei și aproape nu este instituțiune mai mare culturală, socială sau filantropică pe tot cuprinsul locuit de Români, la care directorul „Ardeleni“ să nu se fi cugetat la distribuirea sumelor de ajutor.

Iată, în chipul acesta a folosit Dr. Ioan Mihu ajutorul și puterea „Ardeleni“ pentru propășirea economică și culturală a po-

mai ales la Dzeu, umblă în căile lui, poartă-l mereu în inima ta etc., — căci Dzeu care îndreptează toate spre binele nostru, cred că va face să iasă la iveală nevinovăția ta. Înainte de moarte îi mulțamește Mariei pentru dragostea ce i-a arătat-o în decursul boalei, iar ca moștenire îi lasă ce avea mai scump: Testamentul Nou. Mai bogată moștenire decât această carte nu pot să-ți las, zicea piosul Iacob — căci „ea cuprinde cuvântul lui Dzeu și acesta are în sine o putere sfântă de a face fericiti pe toți aceia cari cred într'ansul“. (XI—XII). Mormântul tatălui său Maria îl împodobi cu trandafir și cu dragălașul coșuleț cu flori.

După moartea bunului ei tată, Maria trebuie să îndure noi suferințe. Tăranii însoară pe fecior în casă. Nora lor era o femeie vanitoasă și egărcită — ea era o mare nenorocire pentru casă. Maria fu isgonită din locuința dela brazi. Înainte de a părăsi aceste locuri, ea voia să vadă încă odată mormântul tatălui său; aici pe mormântul tatălui său ea împoară ajutorul lui Dzeu.

Ajutorul nu întârzie mult. Contesa Amalia află pe Maria plângând lângă mormântul tatălui său, îi spune că nevinovăția ei s'a adevărit, cere ertare pentru nedreptatea ce i-a făcut-o, și o asigură că părinții ei doresc din inimă să repare nedreptatea pricinuită. (XIII—XV.) În cap. XVI. Amalia povestește Mariei cum a venit ea la această oră în cimitir. Ea îi spune cum

a fost acela care i-a descoperit locuința ei. Maria numai cu mare greutate se desparte de mormântul tatălui său. La plecare ia cu sine și Coșulețul cu flori, ca să aibă cel puțin un suvenir dela repausatul ei tată. Luându-se la braț, pleacă amândouă spre castel — unde se afla contele și contesa. Pe drum Amalia îi povestește întâmplarea: cum înelul a fost regăsit (XVII). Contele care aflase ceea ce se petrecea dela preotul din Erlenbrun, aștepta cu nerăbdare sosirea Amaliei și a Mariei. Contele și contesa cer ertare dela Maria și o despușgubese pentru nedreptatea ce i-au făcut-o; de astăzi înainte Maria e considerată ca fiică a lor. (XVIII.) La cină nu fu vorba de altceva decât de istoria Mariei. Preotul din Erlenbrun ținu o cuvântare plină de învățături folositoare. El arată că istoria Mariei nu este decât o operă a providenței divine. A doua zi — înainte de a pleca la Eichburg — nobilii oameni fac o vizită la casa de brazi. Contele face bătrânilor (țărani) propunerea, ca să vină și să locuiască pe moșia de lângă Eichburg. Ei primesc cu bucurie propunerea contelui, și în curând se mută la Eichburg. La casa țărănească dela brazi treburile merg tot mai în spre rău. Răutăcioasa noră trebuie să suferă pedeapsa lui Dzeu pentru păcatele sale. Ea își angajează tot capitalul în un negustor, care dă faliment. Această întâmplare o neliștii atât de mult, încât ea căzu la pat și în cele din urmă muri în cea mai frumoasă vârstă, ca o victimă

tristă a sgarceniei sale și ca un exemplu învederat, că bogățiile vremelnice nu pot face pe oameni fericiti, ci mai mult nefericiți (XIX.—XXI). Cap. XXII. ne arată în exemplul „Enrietei“ — la ce sfârșit tragice duce pe om desfrânările rușinoase. Maria ajunge mare onoare; ea se căsătorește cu fiul judecătorului (XXIII.) În capit. ultim se spune cum nobilii oameni își împlinesc datoria și față de repausatul Iacob, ridicându-i pe mormânt un frumos monument.

b) Declar dela început, că în această carte am aflat materialul potrivit, cu ajutorul căruia educațiunea tinerimii noastre s'ar putea duce la bun sfârșit. Această carte este plină de un adânc spirit religios. Ea are darul de a trezi în suflete încrederea în răsplata binelui, și în părinteasca purtare de grijă alui Dzeu față de noi oameni. Cel ce citește această carte, nu poate să nu fie pătruns de frumoasele pilde și învățături ce se găsesc în ea; ea deșteaptă în sufletul cetitorului sentimente pioase și hotărâri nobile. Caracterele morale din această istorisire vor lăsa în sufletul nevinovat al tinerimii urme neperitoare. Tinerimea va învăța: ce face din om mânia, pizna, minciuna și pofta, cum îi încovoie voințe, cum îi nimicește sănătatea și lătească și apoi pe cea trupească. Și dimpotrivă va învăța: la ce sfârșit bun duce pe om faptele sale cele bune și încrederea neșovăită în providența lui Dzeu. În sfârșit din cartea aceasta cetitorul va vedea, că

virtutea nu rămâne nici odată nerăsplătită — fie în viața aceasta, fie în ceaaltă, — și că păcatul nu scapă nepedepsit. Atata cu privire la valoarea cărții din punct de vedere al fondului și din punct de vedere educativ.

Forma cărții este neeșceptionabilă, căci ea întrunește toate condițiunile unei bune istorisiri. Limba e clară, stilul simplu și viu, narațiunile sunt scurte. Am găsit și mici erori stilare, unele neologisme și puține germanisme; sperez însă că aceste erori vor dispărea cu totul în ed. a 2 a.

Atrag atențiunea Veneratului Consistor și asupra unei greșeli, care ocură la pag. 81 rând. 18-lea. Acolo în loc de „porunca a patra“ să se scrie „porunca a cincea“, căci — conform învățăturii bisericii noastre — datorințele filor față de părinți se cuprind în porunca a 5-a și nu în porunca a 4 a — cum învață biserica romano-catolică.

c și d) Această carte este potrivită pentru adulți, pentru elevii dela licee — și mai ales pentru elevule dea școlile medii de fete. Ea poate fi citită și cu copiii din cursul de repetiție (12—15 ani).

Propun deci ca această carte să fie primită în întregime în lista cărților pentru elevii dela școlile medii.

(Va urma.)

porului său. Fiu de țaran fiind — zice în o scrisoare a sa adresată directorului institutului la 2 August 1910, în primul rând interesele țărănimii noastre am voit să le servesc prin întemeierea și modul cum am condus afacerile „Ardelenei”. Gândului acesta, care — cum s'a vădit — i-a inspirat întreaga sa activitate, avem să-i mulțămim în fine și ideea frumoasă a fondului jubilar economic, de care am vorbit în cele precedente. Prin această idee a sa Dr. Ioan Mihu și-a desvâlit și mai bine sentimentele de cari a fost pătruns ca conducător al „Ardelenei”. În ideile și scopurile puse în dispozițiunile fondului jubilar economic se desăvârșește opera, pe care Dr. Ioan Mihu a închinat-o întru mărirea „Ardelenei”. Și așa credem, că cu nimica n'ar fi mai potrivit răsplătită această desinteresată și binecuvântată activitate a sa, decât îndeplinindu-i-se dorința cu care își încheie scrisoarea de care am amintit mai sus. „Aș fi fost foarte fericit — zice — dacă urmașii mei, chiar în interesul binepăcșit al institutului, nu ar pierde nici când din vedere gândul, care a dat directiva activității mele dela „Ardeleana”, pentru că să nu uităm, că în cele din urmă viitorul neamului nu se țese în alt loc decât în casele umile ale satelor noastre românești. Datori suntem deci cu toții a ajuta poporul în silințele sale potrivite, a-l ridica prin bunăstare și cultură”.

NOUTĂȚI.

Dela curte. Majestatea Sa Monarhul nostru de câteva zile face preumblări regulate în grădina dela Schönbrunn. Alături de Francisc Salvator cu soția sa Maria Valeria vor petrece sărbătorile de sf. Paști în castelul dela Schönbrunn.

Literatura să fie națională. Societatea literară ungurească „Arany János” și-a serbat Duminecă în Timișoara jubileul de zece ani de existență. Adunarea jubilară a fost prezidată de cunoscutul scriitor Mihai Szabolcska, care în cuvântul său de deschidere s'a ocupat cu declarațiunile poetului Octavian Goga, publicate de curând în *Românul* și privitoare la cultura și literatura națională maghiară. Dl Goga scrisese, că literatura mai nouă ungurească și-a pierdut caracterul național în urma înrăuririi prea mari semitice. Szabolcska, în vorbirea aceasta, afirmă despre sine, că este departe de a fi antisemit și că respectează talentul multor scriitori evrei moderni; cu toate acestea, recunoaște nu fără părere de rău, că O. Goga are toată dreptatea în părerile sale ce privesc direct a lipsă de naționalism și morală a literaturii de astăzi ungurești; — cu cât este mai genială o asemenea literatură internațională, cu atât e mai primejdioasă pentru coruperea moravurilor. Oratorul constată, că numai literatura aceea are valoare, care este și rămâne națională.

Baloanele militare germane. Z'arul berlinez *Lokalanzeiger* scrie că, având în vedere rezultatele bune de până acum făcute cu balonul *Zeppelin IV.*, aparatele de sburdat, ce se vor construi pe viitor pentru armată și pentru marină, au să fie provăzute cu mașine de împușcat.

Urcarea listei civile. Guvernul sârbesc, cum se anunță din Belgrad, va înainta scurștinei un proiect de lege, în care lista civilă a regelui va fi urcată la două milioane de franci. Proiectul se crede că va fi primit cu unanimitate.

Greva din Belgia. Consiliul național al partidului social democrat din Bruxelles a hotărât să propună proclamarea grevei generale pe ziua de 14 Aprilie. Adunarea partidului se va ținea poimâine, Duminecă, în 23 Martie la Bruxelles. Ziarul *Petit Bleu* declară, că în tot timpul grevei va pune la dispoziția comitetului grevei o sumă de o sută de mii de franci pe fiecare săptămână.

La mănăstire. Doamna Toselli, care mai înainte a fost principesă moștenitoare de Saxonia, a scris curții regale saxone, că se retrage la o mănăstire, dacă i se permite să-și vadă din când în când copiii.

Tifos în Belgrad. În capitala Sârbiei a produs mare panică știrca, că soldații sârbi însoși dela Adrianopol au adus tifosul cu pete. S'au bolnăvit de epidemia aceasta trei sute de persoane din Belgrad.

Emulare de football. În 16 Martie n. c. s'a ținut în Cluj o emulare de football, între clubul de gimnastică din Cluj și societatea de sport din Sibiu. Au învins Clujenii, în proporția 3:0, dar și asupra Sibiienilor juriul s'a pronunțat cu multă recuștință.

Alegere de preot. Duminecă în 8/16 Martie a. c. s'a făcut alegerea de preot în vacanța parohie Sibiu (suburbul inferior) ales fiind cu majoritate de zece voturi clericul *Romul Bucea*.

Congres în Budapesta. În 15—20 Iunie se va ține în Budapesta congresul alianței universale pentru dreptul electoral al femeilor. Congresul este al șaptelea, ear alianța cuprinde membre din 24 de țări. Orașele unde s'au ținut congresele de mai înainte, sunt următoarele: Washington, Berlin, Copenhaga, Amsterdam, Londra, și în 1911 Stockholm. Și-au anunțat sosirea, între altele, Selma Lagerlöf, Dr. Ana Shaw, cel mai mare orator feminin, numeroase reprezentante din Norvegia, Anglia, America, și chiar din India, China și Australia. În același timp și loc își va ține congresul și *liga de bărbați* internațională pentru dreptul electoral feminin; astfel capitala țării va avea în zilele din Iunie o înfățișare cu totul internațională.

Cartea lui Toselli. Sub titlul „Il mio matrimonio con Luisa di Sassonia” (Căsătoria mea cu Luiza de Saxonia) a apărut în Milano cartea lui maestro Toselli, care promite să descopere adevărul asupra aventurilor sale, în timpul cât a cunoscut pe fostă principesă Luiza. Presa italiană face o critică puțin favorabilă lucrării lui Toselli, și zice că în toată cartea nu se cuprinde nimic nou, iar autorul se prezintă într-o lumină foarte puțin avantagioasă.

O femeie de 104 de ani. În satul Vișmurt din Maramurăș a fost înmormântată Luni cu mare pompă femeia lui Ioan Nevez, repausată în etate de 104 ani. Era cea mai bătrână femeie în tot Maramurășul, dar chiar și în vremea din urmă știe să-și conducă singură economia casei. În jurul sicriului său s'au adunat 65 de nepoți și strănepoți.

Omor ritual. Mare agitație domnește în Boemia, din cauza dispariției unei servitoare, despre care se crede că a căzut jertfă unui omor ritual. În 7 Martie a dispărut adevăd din orașul Kolin o fată cu numele Maria *Parlik*, servitoare la negustorul *Weissberger*. Martorii de până acum spun, că ar fi văzut în ziua numită pe podul Elbei, cum Maria *Parlik* s'a aruncat în apă. Un capelan însă, cu numele Dr. *Hrachovsky* catehetul școlii din Kolin, a dat o declarație în ziarul creștin socialist *Cech*, în care acuză în public pe familia *Weissberger*, că a comis omorul ritual.

D'ale emigrării. Noua linie Canada a societății Austro-americeane s'a deschis Sâmbătă în Triest. Aglomerarea emigranților, cari doreau să p'ce la Canada, a fost atât de mare, încât patru sute de pasageri au trebuit să rămână în Triest.

Perpetuum mobile? Fizicianul erg'ez Strutt, a construit un aparat numit *radiomotor*, care este în stare să ție în activitate continuă o mașină mai mică. Astfel cel ce are bani destui, va putea să-și cumpere un ceasornic, al cărui mecanis'm este pus în mișcare cu ajutorul radiului. Ceasornicul nu trebuie tras nici odată și poate fi întreținut atât de proprietar, cât și de urmașii urmașilor săi, fără nici o înrăurire externă a upra roților sale. Experimentările nu sunt încă deplin terminate, dar se fac cu rezultate promițătoare.

La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutoarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, cu prilejul împlinirii anului al 2-lea dela moartea profesorului Dr. P. Șpan, tinerimea română s'bină, din venitul curat al balului, aranjat la 1 Martie n. 1913, a dăruit cor. 3340; Sebastian Ciocan, paroh (Valea sângelui), soția sa Cornelia n. Suciu și copiii lor Tiberia și Viorel, 2 cor.; Dr. Cornel Popescu, protopresbiter (Hateg), 1 cor., apoi elevii din cursul III pedagogic: Alex. Câmpianu (originar din Chendremal), 20 bani, Ion Coste u (orig. din Porcești), Ioan Băjia (orig. din Poiana), Rom. Bena (orig. din Pianul inf.), Ion Coldea (orig. din Curciu), Dion. Mihu (orig. din Cornățal), Nic. P. Băncilă (orig. din Șimon), Eman. Brândușă (orig. din Daneș) și Nic. Lupu (orig. din Răhău), câte 10 bani, și din curs. I. ped.: Ion Pitic (orig. din Muncel), Lazar Ceteraș (orig. din B. Poen), câte 20 bani, Ion Costin (orig. din Hodac), 14 bani, Ioachim Muntean (orig. din Vorumloc), Stef. Mețianu (orig. din Zernești), Vas. Dobre (orig. din Căpâlna), Ion Chișudea (orig. din Recea Tel.), Vincențiu Dan (orig. din Rucăr), Zosim Oana (orig. din Părau) și Voicu Hamzea (originar din Apată), câte 10 bani. Starea fondului cor. 149146 Pentru primos aduce calde mulțumiri în numele comitetului „Reuniunii socialilor români din Sibiu”: Vic. Tordășianu, președinte.

Dela Reuniunea agricolă Sibiană.

(Impărțirea sămânțelor)

Luând în considerare toate cererile intrate, subscrisul comitet a împărțit în total 71½ chlg. sământă de trifoiu, 44½ chlg. sământă de luferă și 75½ chlg. sământă de napi de nutreț, în preț total de aproape 400 cor., precum urmează:

A. Sământă de trifoiu:

Nicolae Maniț, paroh Vurpăr; Candid Popa, învățător, Sibiu, Cornel Munteanu, v. notar, Cărpeneș, Popovici Mondoc, inv., Sebeșul sup. *La fic-care câte 3 chlg.* Petru Cucuian, par., Loman, Nicolae Bembea, inv., Sibiel. *La fic-care câte 2½ chlg.* Toma Doican, par., Sebeșul inf., Ioan Mateiu, par., Sebeșul sup., Petru I. g., sen., par., Tilighea, Alexandru Bărsanu, inv., Rusciori, Toma Modran, par., Burgard, Vasile Dobre, par., Căpâlna, Ioan Dobrotă, inv., S. b'el, Vasile Moșoiu, notar, Apoldul inf., Vasile Maxim, par., Avrig, Ioan Demian, par., Nucet, Zah. Tătar, notar, Pianul sup., Romul Platoș, par., Ioan Munteanu, ec. Nr. 186, ambii din Turnișor. *La fic-care câte 2 chlg.* Cumuna bisericească Loman, Comuna bis. Sebeșul sup., Irimie Răduț, notar, Avrig, Ioan Stoia, inv., Olat, Ioan Marin, par., Răusadului, Dumitru Orăștianu, Ioan Preda, ambii inv. în Apoldul inf., Ioan Bena, par., Pianul inf., George și Iosif Stoica, inv., Adam Roman, propr., toți din Sebeșul inf., Ioan Petrișor, par., Alțina, Victor Slăvescu, par., Mohu, Simion Moldovan, v. prot., Noul-săs., Ioan Bănciu, ec. Nr. 132, Turnișor. *La fic-care câte 1½ chlg.* Valer Popovici, par., Sibiel, Romul Pop, par., Gârbova, Ioan Bunea, preot, Tilighea, Ioan Floca, par., Răhău, Comuna bis. Cristian și Constantin Moldovan, par., Cristian. *La fic-care câte 1 chlg.*

B. Sământă de luferă.

Ioan Predvici, par., Amnaș, Ignatie Filip, par., Reci, Traian Petrișor, par., Gușterița. *La fic-care câte 2½ chlg.* Insoțirea Raiffeisen, Cornățal, Valeriu Bonea, par., Fofeldea, Romul Pop, par., Gârbova, Nicolae Gavrea, par., Bendorf, I. B. Boiu, par., Sibiu, Florian Bologa, par., Marpod, Vasile Suciu, par., Topârcea, Victor Slăvescu, par., M. hu, Simeon Moldovan, v. prot., Noul săs., Ioan Păcală, inv., Nicolae Vlad-Stezar, par., ambii din Jina. *La fic-care câte 2 chlg.* Nicolae Jandrea, econ. Sibiu, Irimie Răduț, not., Avrig, Zaharie Tătar, not., Pianul sup. Insoțirea „Raiffeisen” din Gușterița. *La fic-care câte 1½ chlg.* Ioan Marin, par., Răusadului, Ioan Floca, par., Răhău, Vasile Dobre, par., Căpâlna, Ioan Bena, par., Pianul inf., Cornel Schiau, Ioan Știrban, ambii inv., în Ludoșul mare. *La fic-care câte 1 chlg.* George Perian, par., Șigag, 3 chlg.

C. Sământă de napi de nutreț:

Aureliu Millea, notar, Fofeldea, 5 chlg. George Simplăceanu, par. Cornățal, Cornel Muntean, v. notar, Cărpeneș, Aron Mihuleț, par. Șura mică. *La fic-care câte 2 chlg.* Nicolae Modran, par., Burgard, Nicolae Cărpeneșan, par., Răhău, Nicolae Opreș, par., Șura mare, Ioan Roman, par., Tălmăcel, Demetriu Băilă, inv., Șura mare. *La fic-care câte 1½ chlg.* Valer Popovici, par., Sibiel, Comuna bis. Burgard Ioan Dobrotă, inv., Sibiel, Ioan Isacu, inv., Topârcea, Ioan Petrișor, par., Alțina, Comuna bis. Șura mare, Vasile Moșoiu not., Apoldul inf., Ioan Demian, par. Nucet, Ioan Chirea, prim notar, Săliște. *La fic-care câte 1 chlg.* Romul Pop, par., Gârbova, Ioan Bunea, Petru Iuga sen., ambii preoți, Tilighea, Ioan Floca, par., Răhău, Ioan Preda și Dumitru Orăștianu, ambii inv., Apoldul inf., Ioan Bena, par., Pianul inf., Cornel Schiau, și Ioan Știrban, ambii inv. Topârcea, Zaharie Tătar, not., Pianul sup. Ioan Bănciu, Nr. 132 ec. Romul Platoș, par., Ioan Muntean ec. Nr. 186, toți din Turnișor, Nicolae Iosif inv., penz. Sibiu. *La fic-care câte ½ chlg.* Următoarelor Insoțiri Raiffeisen: din Alțina, Cornățal, Ilmbav, Loman, Nucet, Roșia săs. și Rusciori. *La fic-care câte 5 chlg.* cu rugămintea de a le împărți între economii mai scăpătați din amintitea comune, ear nou înființatului „Comitiu agricol” din Sebeșul săsesc, cu acelaș scop, 6 chlg.

Sămânțele, impachetate și purtând numele membrilor împărțite, se pot lua în primire pe largi o simplă adeverință de primire, de la Hala de vânzare a „Reuniunii economice săsesci” (Strada Sporer, 2).

Membrii împărțite sunt rugați a se para, după putință, la sămănat sământă primită de eventuala sământă cumpărată din altă parte și în fine a ne face la timpul său raport detaliat despre modul de purcedere la cultura acestor plante și despre rezultatul recoltei.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, ținută la 17 Martie n. 1913.

Pant. Lucașu,
președinte.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Cărți și reviste.

Vatra Sclară, revistă pedagogică, redactată de Dr. V. Stan și Dr. P. Roșca. A apărut nrul 3 din Martie 1913 cu următorul cuprins: Chestiunea școlilor de repetiție, de Dr. M. Crăniceanu. Critica sistemului de educație al lui Rousseau, de Dr. P. Pipos. Dromedarul, lecție practică de Radu Prișcu. Un chestionar privitor la examene, de Craiovan. Folosesele întrunirilor învățătoresci, de A. Boldor. Intimpinare, de Patrichie Rămneanu. Conferența învățătorilor din Cluj, și alte informațiuni. Bibliografie. — Abonamentul: 8 coroane pe an, 4 cor. pe jumătate de an. Adresa: Dr. V. Stan, profesor seminarial, Sibiu, Piața Hermann, 4 a.

Luceafărul, Nr. 5, 1913, revistă pentru literatură, artă și știință, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: Ion Borgovan: Dimitrie Dinicu. Maria Cuntan: Cântec (poezie). Veniamin Negru: Carmen vulgare. Z. Bărsan: Tristia (poezie). Victor Stanciu: Legenda funigiei. I. Agărbiceanu: Arhanghelii (roman). A. C.: Pagini streine. Ed. Harancourt: Cântecul funebru. Maria Cuntan: Pro memoria (poezie). T. Codru: Concertul Lucia Cosma. V. Stanciu: Spre al șaselea continent: Expedițiunea căpitanului Scott. Expedițiunea căpitanului Roald Amundsen. Cronici: N. I.: Teatrul modern: „Ziua din urmă”. Adrian Corbul: Serisoare din Franța. Insemnări: O aniversare. Dănil P. Bărcianu. Dr. Ion Borcia. Concertele de iarnă din București. La frontiera româno-bulgară. Poșta redacției. Șahul. Ilustrațiuni: Dimitrie Dinicu, violinist și conducătorul „Orchestrai Ministerului instrucției” din București. 2 vederi la frontiera româno-bulgară. Domnișoara Ana Voileanu. Doamna Lucia Cosma.

Din public.†)

Mulțămite publice.

Comitetul aranjator al balului tinerimii române din Sibiu adresează mulțămite publice tuturor acelor, cari au binevoit să ne sprijinească, fie prin concursul lor, fie prin ajutorul material ce ni l-au acordat. În special se aduce mulțămite următorilor Domni și Dame, cari au contribuit cu suprasolviri și răscumpărări de bilete: Câte 25 cor.: Excelența Sa Mitropolitul Ioan Mețianu și dl Dr. Teodor Mihal, președintele clubului dietal român; câte 20 cor. domni Dr. Nicolae Șerban, deputat dietal și Anton Burki, colonel; 16 cor. dl Emil Fischer, fotograf; 15 cor. dl Dr. Teodor Popescu, avocat Făgăraș; câte 10 cor. Alțeta Sa Prințul de Hohenlohe, II. Sa dl Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhimandrit, Dr. I. A. de Preda, avocat, doamna Ioana Moldovan, v. d. de consilier aulic, Familia Streoulea, dl Constantin Cotigel, preot, Certege, Frideric Binder, comerciant (urmașul lui Trentina); 8 cor. dsoarele Nina și Iuza Dunca de Săj; 6 cor. Dr. Nicolae Iltu, medic; câte 5 cor. domni Vilhelm Graffius, farmacist, Dr. Pompiliu Isacu, avocat, Octavian Tăslăuanu, secretarul Asociațiunii, dsoarele Ida și Tereza Pipos; 4 cor. Dr. Lucian Borcia, avocat; câte 2 cor. domni Bucur Boleta, căpitan, Dr. Ioan Popp, medic-colonel, Aurel Lazar, căpitan, Dr. Gheorghe Proca, secretar consistorial, Dr. Stefan Lăday, avocat, Dr. Valer Negriță, medic, Bran; câte 1 cor. dl Nicolae Negruțiu, prof., Blaj, N. N. și N. N. Cu totul 244 cor.

Sibiu, 1/14 Martie 1913.

Din încredințarea comitetului aranjator:

Enea Hocman
funcț. de bancă.

Ascaniu Criștan
profesor.

În 8 I. c. am aranjat o petrecere populară în comuna noastră în scopul înființării unei biblioteci școlare.

Venim a exprima mulțămite noastră următorilor marinișoși suprasolvitori: Petru Cadar paroh, 2 cor. Rus Leon, cancelist 1 cor., Kádár Adolf, 2 cor., Iasso Zvetco, 1 cor., Mazere George, 1 cor., Kaiser Iozsef, 2 cor., Alexandru Maior, 4 cor. Croitor Filip, 1 cor. László Mozes 1 cor., Koltscharsch Emil, 4 cor., Eitel Gustav, 4 cor., Engli Vilmos, 1 cor., Róza N. 1 cor., Matei Emil, 1 cor., Eleiu Simion, 2 cor., Cadar Andrei, 8 cor., Fleischer Albin, 3 cor., Dóboș István, 3 cor., Ichim Vasile, 1 cor., Luiries Gyó gy, 1 cor., Simanek N. 1 cor., Maister Károly, 1 cor., Csuda Tamás 1 cor., Niesl Erró, 3 cor., Grünbaum Herman, 3 cor. Au contribuit fără a participa: Dr. Enea Nicola, 5 cor. Schreizer Ferencz, 20 cor. Hârșcă Toader 1 cor. Tuturor acestora le exprimăm cea mai călduroasă mulțămite. Palotailva, în 12 Martie 1913.

Pentru comitetul parohial:

Petru Cadar
paroh.

†) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 142/1913.

(79) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Petrăngeni (cl. II), se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul arătat îndatorându-se concurenții a se prezenta, — cu observarea dispozițiilor regulamentului, — în o Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a cânta și predica, resp. celebra.

Abrud, 25 Februarie 1913.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 495/1912 of. prot.

(78) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător ordinar la școala populară confesională gr.-or. română din parohia Curtuiș prin această se publică concurs cu termen de 15 zile dela publicarea lui primă în „Telegraful Român”.

Dotățiunea împreună cu acest post este salariul de o 1000 cor., din care 280 cor. dela comuna bisericească și 720 cor. din ajutor de stat votat deja, locuința în natură și 20 cor. relut de grădină.

Alesul învățător este dator a propune și religia, a conduce în duminici și sărbători elevii la biserică și a cânta acolo cu ei. Mai departe e dator a instrui elevii și în pomărit și grădărit fără nici o remunerațiune.

Postul este a se ocupa imediat după alegere.

Concurenții au a-și așterne petițiunile concursuale, instruite în înțelesul normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis indicat mai sus, și cu prealabila încunoaștințare a protopresbiterului, a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare la biserică de acolo pentru a și arăta dexteritatea în cântările bisericești și a se face cunoscut poporului.

Deș, 25 Februarie 1913.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr.-or. Deș în conțelegere cu comitetul parohial.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Pentru domni:

Cămeși, englezești și franceze.
Cravate, desinuri speciale.
Ciorapi moderni cu și fără brodărie.
Batiste, noutăți aparte.
Gulere și mangete, fasonul cel mai nou.
Purtători pentru pantaloni, patentate.

Pentru dame:

Jabouts. Ciorapi de modă, noutăți elegante de primăvară.
Gulere de dantelă, Mănuși, costumuri fason englez și francez.
Negligeuri, stoffe pentru bluză de mătăsă, toate articolele de cuprușală și pentru decor în sortiment bogat, prețuri solide.

Recomandă:

Wilh. Gruninger

(76) 2-2

Sibiu, Piața mare 3/5.

Aviz.

— Să sprijinim arta română. —

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,
pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

(46) 60—

Mâncări de post!!!

La băcănia N. ONIȚIU, Sibiu.

Ofer onoratului public român din loc și jur cele mai alese mâncări pentru postul sfințelor Paști:

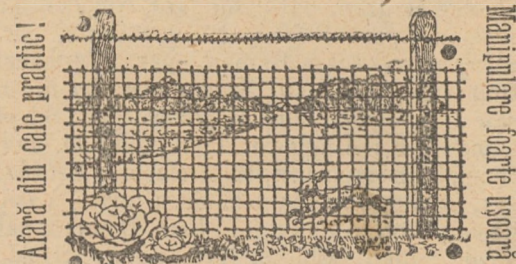
Pești marinați în diferite gusturi, heringi baltici și marinați, ruși (muscani) și anguila marinată, iere roșii excelente de Odessa, iere negre, sardine sardele, păstravi de mare, masline mărune și mari, halva și rahat de Constantinopol, unt de lemn francez și oleu de in curat, țuică veritabilă, rum de Jamaica în 8 calități, ceaiu rusesc de Popoff în 15 calități, prăjituri pentru ceaiu, unsoare de nucă (Cocus), precum și alți articoli de brânză colonialelor și de ale băcăniei în sortiment bogat.

Toate apele minerale cunoscute, în special „Apa de Căciulata”, precum și apa „Hebe” de Sângeorgiu-român toate în calitate excelentă și proaspete cu prețuri moderate.

(73) 4—

Garduri colosal de ieftine.

Invențiune senzațională.

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea născută. Impletituri-Hungaria. Se face născută a patent. — mă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 32 bani și mai mult.

A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker,

Budapest VIII., Üllői-ut 48/92.

Serviciu ieftin, prompt și conștientios.
Catalog ilustrat gratuit și franco.

(27) 6-10

Aviz!

Cătră comercianții și onoratul public român!

Deoarece am fost silit a muta Prăvălia mea de Manufatură din Piața mică Nr. 11 în urma vânzării edificiului, în un local pentru mine necorăspunzător în **Strada Oenei (Burgergasse Nr. 3)** vis-a-vis de Farmacia la Coroana, și în apropierea podului de fer, și neputând încă obține alt local potrivit în piață, sunt ferm hotărât a vinde cu prețuri de tot reduse, toate mărfurile ce le am în depozit. Dorința mea este ca cât mai grabnic să desfac totul, așa ca cel mai târziu cu 1 Maiu anul curent să fiu gata.

Rog deci a grăbi cu cumpărările, în interesul propriu.

Cu stimă:

Aurel Popescu.

(64) 3-6

Cărți mai nou apărute.

W. Herchenbach, Martirul Sebastian, Trad. de Arhiereul A. Petrescu Botoșeneanu . . .	1-30	Iorga N., Să părăsim ortodoxia? — 60	
Otto v. Schaching, Chipul mamei Antonescu G., Studii asupra educației morale și estetice . .	1-20	„ ” Portul popular românesc — 75	
Nădejde I. H., Educația în Anglia Popescu Sp., Contribuții la munca pentru ridicarea poporului . .	3-—	Iorga N., România, vecinii săi și chestia Orientului . . .	1-25
Barțiu Gh., Studii și Articole cu prefață de Dr. I. Lupaș . . .	1-50	Pr. I. Popescu Malaești, Ia și ceteste . . .	—60
Iorga N., Scriitori de Boeri . . .	1-75	Matei I., Din carnetul unui dascăl Oprean G. D., Învățătorimea română din Sălăgiu . . .	1-50
Mănăstirea Hurezului . . .	—75	Pr. S. Părvulescu, Biserica noastră națională în raport cu celelalte confesiuni . . .	—50
Patitia R., Munții noștri, Țara Topilor, Despre trecutul Munților apuseni ai Transilvaniei . .	1-60	Rosetti R., Prin Pravoslavnică Rusie . . .	2-—
Dracinschi N., Poezii . . .	2-50	Enescu I., Cooperativele Sătești . . .	1-50
Agârbiceanu, Schițe și Povestiri Brătescu Voinești, Intunec și Lumină (Novele) . . .	2-—	Novicow I., Emanciparea femeii Elefterescu, Cartea neamului pe anul 1913 . . .	2-—
Chirițescu M. I., Grănicerul (Novele) . . .	2-—	Almanahul Societății Scriitorilor Români . . .	1-25
Bernier M., Povestea unei fete, Localizată de Muslea C. . .	—30	Fărășcanu D., Schițe și amintiri (Novele) . . .	2-—
Mehedintzi, Cătră noua generație Natalia Negru, Mărturisiri (Nov.) . .	1-50	„ ” Timotheiu Mucenicul (Novele) . . .	2-—
Rebreanu I., Frământări (Nov.) . .	1-50	Scriban I. Arhim., Învățăminte filozofice morale din Naufragiul Titanicului . . .	—60
Sadoveanu, Bordeeni (Novele) . .	2-—	Elefterescu, Necesitatea religiei pentru omenire . . .	—50
Sandu Aldea, Pe Mărgineanca (Novele) . . .	2-—	Micu Dr. A., Starea învățământului în comitatul Hunedoarei . .	—50
Bucura Dumbravă, Pandurul (roman) . . .	3-—	A. Vlahuță, Din Trecutul nostru, ed II.	3-50
Michaelis K., Vârsta Periculoasă, trad. de Horia Carp . . .	1-50	Guy de Maupassant, O viață, trad. de Gârleanu, ediț. II, (Roman) . . .	2-50
Bănescu N., Gheorghe Barițiu . .	—60	Dr. E. Sterian, Cum putem mări cantitatea de viață . . .	1-50
„ ” Correspondența Familiei Hurmuzachi cu Gh. Barițiu . . .	1-—		
Lagerlöf S., Legendele lui Isus Cristos . . .	1-—		

La comande să se alăture 20—30 fil. pentru porto poștal.

Se află în depozit la Librăria arhidiecezană în Sibiu.

(2) 13—

Siebenbürger

Urbräu

„Siebenbürger Urbräu“

(Vechia bere transilvană)

care poate concura cu oricare bere externă și corespunde gustului cel mai distins.

Se află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea placatele mele cu inscripția: „**Siebenbürger Urbräu**“.

Cu stimă: **Rudolf Habermann**
proprietarul fabricii de bere,
Sibiu — Nagyszeben.

(71) 4-20

Siebenbürger

Urbräu